

ПРОЄКТ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю Н4 Лісове господарство

**галузі знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна
медицина**

Кваліфікація: Магістр з лісового господарства

Вінниця

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма (ОПП) для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю Н4 Лісове господарство містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти.

Робоча група:

1. Разанов С.Ф. – доктор с.-г. наук, професор кафедри лісового та садово-паркового господарства, гарант освітньої програми;
2. Дідур І.М. – кандидат с.-г. наук, професор кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії, директор ННІ Агротехнологій та природокористування;
3. Матусяк М.В. – кандидат с.-г. наук, доцент, завідувач кафедри лісового та садово-паркового господарства;
4. Ткачук О.П. – доктор с.-г. наук, професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища;
5. Врадій О.І. – кандидат с.-г. наук, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища;
6. Станіславов О.В. – начальник Вінницького надлісництва, філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»;
7. Сандуляк О.І. – здобувач вищої освіти ОП «Лісове господарство», член студентської ради ННІ Агротехнологій та природокористування.

Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма:

1. Закон “Про вищу освіту” // Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Наказ МОН “Про затвердження Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів” від 24.01.2013 № 48 // Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0488-13>.
3. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. К.: Видавництво “Соцінформ”, 2010.
4. Національна рамка кваліфікацій // Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Перелік галузей знань і спеціальностей // Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>. (зі змінами)
6. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 205 «Лісове господарство» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 05.01.2021 р. № 383 Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://osvita.ua/doc/files/news/792/79263/205-lisove-hospodarstvo-mahistr.pdf>
7. Про особливості запровадження змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024-го року № 1021 Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.11.2024. № 1625. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1833-24#Text>

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності Н4 Лісове господарство

1- Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Вінницький національний аграрний університет ННІ агротехнологій та природокористування Факультет екології, лісівництва та садово-паркового господарства
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Магістр з лісового господарства
Офіційна назва освітньої програми	Лісове господарство
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці (денна, заочна форми навчання)
Наявність акредитації	Первинна акредитація у 2025/2026 н.р
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ – ENEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня «Бакалавр»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Термін дії освітньо-професійної програми «Лісове господарство»: денна форма навчання 1 рік 4 місяці заочна форма навчання 1 рік 4 місяці
Інтернет – адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.vsau.org/pro-universitet/navchalna-robota
2 - Мета програми	
Формування у здобувачів вищої освіти здатності динамічно поєднувати знання, уміння, комунікативні навички і спроможності з автономною діяльністю та відповідальністю під час вирішення завдань та проблемних питань у галузі лісового господарства стосовно відтворення, вирощування, догляду, формування лісових насаджень, їх інвентаризації, проектування лісгосподарських заходів, ефективного використання лісових ресурсів на засадах наближеного до природи лісівництва, управління лісгосподарським виробництвом та проведення наукових досліджень у лісовій галузі.	
3 - Характеристика програми	
Предметна область, напрям	Галузь знань Н1 Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина Спеціальність Н4 Лісове господарство
Орієнтація програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальність Н4 Лісове господарство галузі знань Н1 Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина передбачає цілеспрямоване формування та інструментальне забезпечення професійних компетентностей, необхідних для здійснення прикладної та науково-дослідної діяльності у сфері лісового господарства. Особлива увага приділяється здатності розробляти, планувати та реалізовувати лісгосподарські заходи з урахуванням специфіки організаційної структури, виробничих процесів і екологічних вимог, характерних для діяльності лісгосподарських підприємств.

	Ключові слова: ліс, відтворення, збереження, продуктивність, типи лісу, лісоуправління, селекція, лісові екосистеми, лісовідновлення, інвентаризація, моніторинг, лісова політика
Особливості програми	Освітньо-професійна програма передбачає інтеграцію здобутих теоретичних знань, практичних умінь і науково-дослідної діяльності, у тому числі проходження виробничої практики на підприємствах лісового та лісомисливського комплексу, зокрема у структурі ДП «Ліси України», ВОКСЛП «Віноблагроліс» та ДП «Вінницька лісова науково-дослідна станція». Програма орієнтована на тісну співпрацю з державними лісогосподарськими підприємствами, а також на залучення здобувачів до науково-дослідної діяльності. Окремі освітні компоненти (Лісопаркове господарство, Селекція та репродукція основних лісотвірних порід) формують унікальність програми, що пов'язано із наявними селекційним об'єктами у регіоні, зокрема, клоновими та архівно-маточними плантаціями, випробними та географічними культурами, а також об'єктами рекреації. Крім того, у межах реалізації програми використовується власна навчально-виробнича база – Ботанічний сад «Поділля» ВНАУ, який слугує науково-практичним і демонстраційним осередком для забезпечення практичної компоненти підготовки здобувачів вищої освіти.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та продовження освіти	
Придатність до працевлаштування	Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) випускник з кваліфікацією «Магістр з лісового господарства» здатний виконувати зазначену в ДК 003-2010 професійну роботу: 1221 – Керівники виробничих підрозділів у сільському, лісовому та водному господарствах, у риборозведенні, рибальстві та природно-заповідній справі; 1412 – Менеджери (управителі) у лісовому господарстві; 2213 – Професіонали в агрономії, водному господарстві, зооінженерії, лісівництві, меліорації та природно-заповідній справі.
Продовження освіти	Продовження навчання для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання проводиться у вигляді: лекцій (мультимедійних, інтерактивних), практичних занять, консультацій. Навчання студентоцентроване, проблемно-орієнтоване, диференційоване з елементами дослідницького характеру, використанням аналітичної діяльності, інноваційних технологій, електронного навчання в системі Moodle, внутрішньовузівської електронної системи АСУ Сократ. Навчання через проходження виробничої практики та підготовки до кваліфікаційної роботи.
Оцінювання	Система оцінювання знань здобувачів включає поточний, проміжний та семестровий контроль знань з кожної навчальної дисципліни відповідно до робочих програм та силабусів навчальних дисциплін. Іспити та заліки проводяться відповідно до вимог «Положення про порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному аграрному університеті». Оцінювання результатів практики

	здійснюється у формі захисту звіту здобувачем (з диференційованою оцінкою), державна атестація у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері лісового і мисливського господарства.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p> <p>ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетенції	<p>СК 1. Здатність критично осмислювати проблеми лісового господарства й дотичні міждисциплінарні проблеми та приймати ефективні рішення щодо їх вирішення.</p> <p>СК 2. Здатність забезпечувати сталий розвиток лісового господарства.</p> <p>СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природнокліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.</p> <p>СК 4. Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризику, а також економічні, правові та екологічні аспекти.</p> <p>СК 5. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі лісового господарства у широких або мультидисциплінарних контекстах</p> <p>СК 6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед населення для формування в них екологічного мислення, свідомості та відповідальності за стан довкілля.</p> <p>СК 7* Здатність організовувати систему догляду за зеленими насадженнями відповідно до віку, видового складу та функціонального призначення лісів зелених зон, застосовувати сучасні методи генетико-селекційного аналізу для підвищення продуктивності та стійкості лісових насаджень.</p>
7 - Програмні результати навчання	
<p>РН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень.</p> <p>РН 2. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері лісового господарства.</p> <p>РН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень</p> <p>РН 4. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.</p>	

РН 5. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

РН 6. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання.

РН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів.

РН 8. Розробляти та вдосконалювати технологічні і виробничі процеси, впроваджувати сучасні цифрові технології.

РН 9. Визначати критерії ефективності та обирати оптимальну стратегію ведення лісового господарства залежно від зовнішніх та внутрішніх умов.

РН 10. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань лісового господарства та дотичних проблем до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

РН 11. Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства.

РН 12. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій й продуктів лісового та мисливського господарства та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН 13*. Проводити інвентаризацію зелених насаджень приміських лісів, оцінювати їхній санітарний стан і пропонувати заходи щодо догляду, реконструкції або оновлення, використовувати сучасні методи генетико-селекційного аналізу для підвищення продуктивності та стійкості лісових насаджень.

8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньо-професійної програми є штатними співробітниками ВНАУ, мають науковий ступінь і вчене звання та відповідають вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування, в т. ч. закордонні. Поширеною практикою є проведення гостьових лекцій провідними фахівцями-практиками в галузі лісового господарства.
Матеріально-технічне забезпечення	Для забезпечення реалізації освітньої програми використовуються обладнані необхідним устаткуванням та мультимедійною технікою навчальні приміщення, спеціалізовані кабінети, комп'ютерні класи, бібліотека, читальні зали; потужності підприємств та установ (виїзні заняття, виробнича практика, проведення досліджень) тощо. Базою для проведення прикладних досліджень слугують дослідні ділянки Ботанічного саду «Поділля» та лісогосподарські підприємства Вінниччини. Для організації навчального процесу онлайн – платформа Moodle, сервіс Zoom. В університеті розвинута соціально-побутова інфраструктура з метою врахування соціальних інтересів (гуртожитки, їдальня, буфети, актові зали, танцювальний та вокальний класи, спортивні зали та відкриті спортивні майданчики, тренажерні зали, університетський парк)

<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Офіційний веб-сайт https://vsau.org містить інформацію про структуру університету, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти тощо. Автоматизована система управління «Сократ», в якій реалізовано підсистеми: «Репозиторій», АСУ відділ кадрів, АСУ Деканат, персональний кабінет викладача, персональний кабінет студента тощо забезпечує здійснення освітнього процесу необхідним супровідним контентом: навчально-методичними комплексами дисциплін, які містять презентації лекцій, робочі програми дисциплін, методичні вказівки до практичних занять, методичні вказівки до самостійної роботи здобувачів, індивідуальні завдання, завдання для контролю знань; методичні матеріали до проходження практик, авторські підручники, навчальнометодичні посібники, монографії, наукові статті. Для користування інформаційними ресурсами в університеті вся комп'ютерна техніка під'єднана до мережі Інтернет, доступ до якої безоплатний у тому числі Wi-Fi. Освітньо-професійну програму забезпечує наявність потужного бібліотечного фонду, що містить навчальнометодичну та наукову літературу, а також фахові періодичні видання відповідного та спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді. Магістри та НПП мають можливість працювати з електронними науковими базами даних Scopus та Web of Science, Google Scholar, Index Copernicus, мають доступ до повнотекстових публікацій міжнародного видавництва Springer Nature, повнотекстових ресурсів бази даних ScienceDirect, Бібліометрики української науки та Open Ukrainian Citation Index.</p>
<p>9 – Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Національна кредитна мобільність може здійснюватися відповідно до угод ВНАУ із закладами вищої освіти України.</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Реалізація міжнародної кредитної мобільності можлива на основі двосторонніх договорів між Вінницьким національним аграрним університетом та вищими навчальними закладами зарубіжних країн-партнерів, зокрема, угодами про співпрацю з якими можна ознайомитись за посиланням https://www.vsau.org/pro-universitet/strukturni-pidrozdili/mizhnarodna-diyalnist.</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Можливість навчання існує на загальних умовах.</p>

* - визначений закладом вищої освіти.

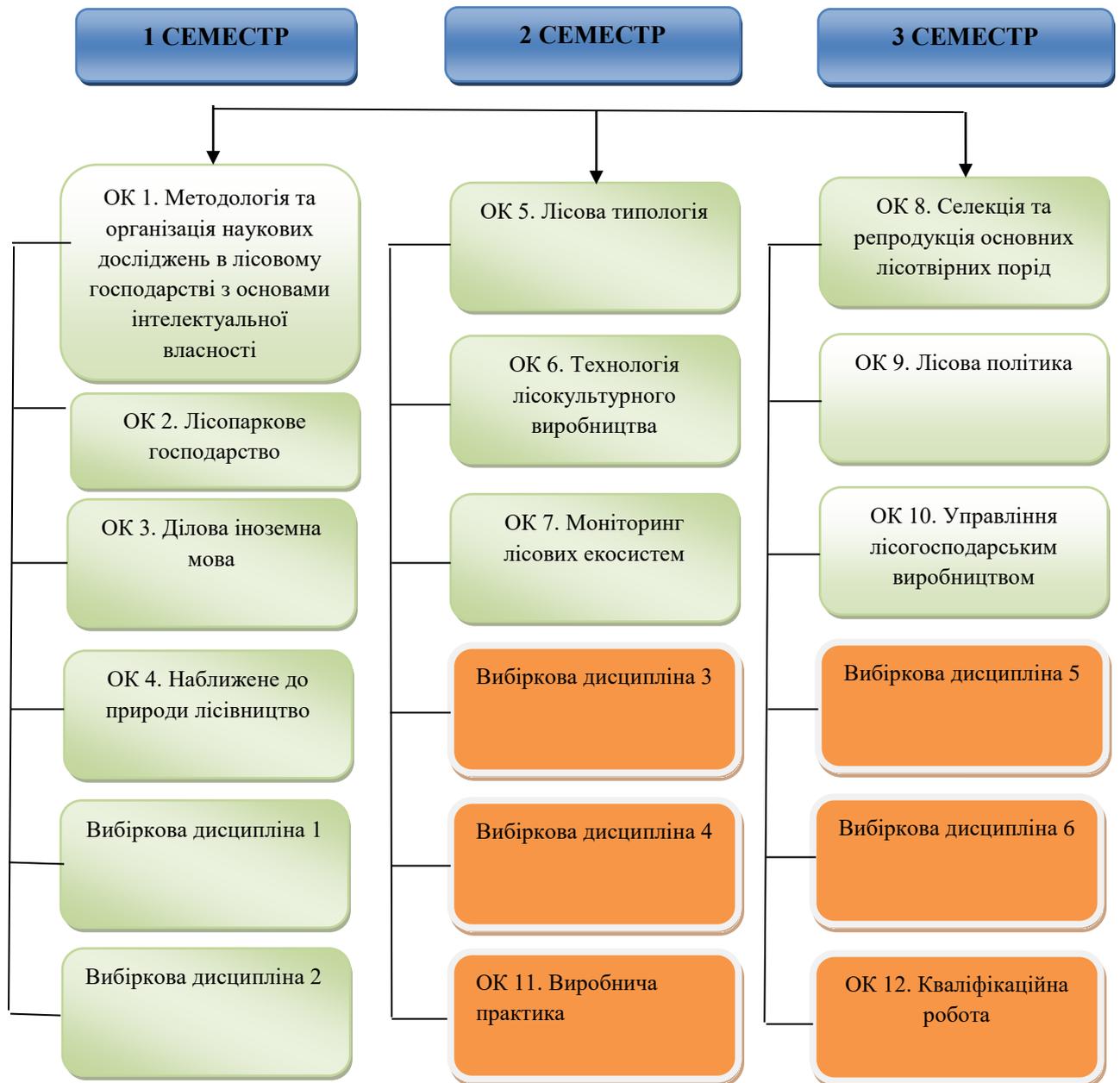
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПІ			
ОК 1	Методологія та організація наукових досліджень в лісовому господарстві з основами інтелектуальної власності	4	Іспит
ОК 2	Лісопаркове господарство	3	Іспит
ОК 3	Ділова іноземна мова	3	Іспит
ОК 4	Наближене до природи лісівництво	6	Іспит
ОК 5	Лісова типологія	6	Іспит
ОК 6	Технологія лісокультурного виробництва	6	Іспит
ОК 7	Моніторинг лісових екосистем	6	Іспит
ОК 8	Селекція та репродукція основних лісотвірних порід	5	Іспит
ОК 9	Лісова політика	5	Іспит
ОК 10	Управління лісогосподарським виробництвом	5	Іспит
ОК 11	Практика виробнича	10	Захист звіту
ОК 12	Кваліфікаційна робота	7	Захист роботи
Загальний обсяг обов'язкових компонент		66	
Вибіркові компоненти*			
ВК 1-ВК 6	Вибіркова дисципліна	4	Залік
Загальний обсяг дисциплін за вибором студента		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

*Здобувачу освіти надається право обирати дисципліни із запропонованого переліку, з яким можна ознайомитись на сайті ВНАУ <https://vsau.org/studentamm/vibirkovi-disciplini>

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми Лісове господарство

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота передбачає самостійне розв'язання складної задачі у сфері лісового господарства, що потребує проведення досліджень та/або здійснення інновацій. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Навчальні компоненти	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7*
ОК 1		+	+	+	+			+	+	+		+		
ОК 2	+	+	+		+	+		+		+			+	+
ОК 3	+	+	+	+		+	+					+		
ОК 4	+	+		+		+		+	+	+	+			+
ОК 5	+	+	+			+		+	+	+		+		
ОК 6	+	+			+	+			+	+	+			
ОК 7	+	+	+	+					+		+		+	
ОК 8	+	+	+	+		+	+	+	+	+				+
ОК 9	+	+	+			+	+		+		+	+	+	
ОК 10	+	+	+		+			+	+		+	+		
ОК 11	+	+	+			+	+			+	+			
ОК 12	+	+	+	+						+		+		

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (РН) відповідним компонентам освітньої програми

Навчальні компоненти	РН 1	РН 2	РН 3	РН 4	РН 5	РН 6	РН 7	РН 8	РН 9	РН 10	РН 11	РН 12	РН 13*
ОК 1	+			+			+				+	+	
ОК 2				+	+	+							+
ОК 3		+		+									
ОК 4	+		+	+	+	+	+	+				+	
ОК 5	+		+	+	+	+		+				+	
ОК 6	+		+	+		+	+					+	
ОК 7	+		+		+								
ОК 8	+		+	+		+	+	+				+	+
ОК 9				+			+		+	+	+		
ОК 10			+	+	+		+	+	+	+			
ОК 11	+								+	+			
ОК 12	+	+	+	+						+	+	+	

Гарант освітньої програми _____ **Сергій РАЗАНОВ**